

РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ФАХІВЦІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ

Євгеній Кулібаба¹, orcid.org/0009-0003-1038-604X, e-mail: zhenya.kulibaba@gmail.com
Олександр Кобилянський¹, orcid.org/0000-0002-9724-1470, e-mail: akobilanskiy@gmail.com

1. Вінницький національний технічний університет, Вінниця

У статті розглянуто роль емоційного інтелекту у професійній діяльності фахівців медичного профілю, зокрема його вплив на ефективність взаємодії з пацієнтами, командну роботу та здатність до управління стресом. У сучасних умовах, коли професія медичного працівника супроводжується високим емоційним навантаженням, розвиток емоційного інтелекту стає важливим інструментом для збереження психоемоційної рівноваги та забезпечення високої якості медичних послуг.

Значення емоційного інтелекту виявляється у здатності фахівців розпізнавати, розуміти й управляти власними емоціями, а також емпатично реагувати на емоції пацієнтів та колег. Це сприяє зміцненню терапевтичного альянсу, поліпшенню комунікації, вирішенню конфліктів і створенню гармонійного середовища для лікування. Особливу увагу приділено питанню зменшення ризиків професійного вигорання, що є актуальною проблемою для медичних працівників у зв'язку з високим рівнем стресу.

Акцентовано увагу на необхідності інтеграції елементів розвитку емоційного інтелекту у навчальні програми медичних навчальних закладів та курси післядипломної освіти. Це дозволить підвищити професійну компетентність медиків, покращити якість їхнього життя та підвищити ефективність діяльності. Обґрунтовано важливість подальших досліджень у цій сфері, що сприятимуть впровадженню стратегій з розвитку емоційного інтелекту у систему охорони здоров'я. Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на розробку ефективних програм розвитку емоційного інтелекту для медичних працівників, а також на вивчення довгострокових наслідків таких програм для індивідуальної та організаційної ефективності.

Ключові слова: емоційний інтелект, медичний персонал, професійна діяльність, комунікативні навички, емоційна компетентність, професійне вигорання, управління стресом, терапевтичний альянс, міжособистісна взаємодія, психоемоційна стійкість.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку медичної галузі, яка стикається з високими вимогами до професійної компетентності та емоційної стійкості персоналу, емоційний інтелект стає одним із ключових факторів успішної діяльності. Медичні працівники щоденно взаємодіють із пацієнтами, які часто знаходяться у стресових, болісних або критичних ситуаціях, що вимагає від фахівців не лише високого рівня професійних знань, а й здатності ефективно керувати власними емоціями, розуміти емоційний стан інших та будувати довірливі стосунки. Крім того, з огляду на зростання попиту на холистичний підхід до лікування, який передбачає врахування фізичних, емоційних і психологічних аспектів здоров'я пацієнта, значення емоційного інтелекту зростає ще більше.

Значення цього дослідження є важливим з огляду на необхідність вдосконалення програм професійної підготовки та післядипломної освіти медичних працівників, адже інтеграція навичок розвитку емоційного інтелекту дозволяє підвищити не лише професійну, але й емоційну стійкість фахівців. Це, у свою чергу, сприятиме підвищенню загальної ефективності системи охорони здоров'я. Незважаючи на численні дослідження впливу психологічних факторів на професійну адаптацію, досліджень, присвячених саме ролі емоційного інтелекту в діяльності медичних працівників, недостатньо. Тому міждисциплінарні дослідження, спрямовані на аналіз емоційного інтелекту медиків, є надзвичайно актуальними, оскільки дозволяють розробити ефективні стратегії для підтримки їхнього психологічного здоров'я та підвищення якості медичної допомоги.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Питання щодо значення емоційного інтелекту у професійному становленні та професійній діяльності працівників різних професійних груп досліджували різні науковці. Так, А. Похилюк (2020) звернув увагу на значення емоційного інтелекту для працівників готельно-ресторанного бізнесу. погоджуємося із твердженням дослідника, що він

відіграє важливу роль у житті людини, впливаючи на її успішність у різних сферах, зокрема, в професійній діяльності. На прикладі професії офіціанта автор демонструє, як розвинений емоційний інтелект сприяє успіху в роботі, що передбачає постійну взаємодію з людьми.

Проблеми розвитку емоційного інтелекту у процесі професійної підготовки висвітлювала В. Зарицька (2010). Науковця визначила теоретичні основи емоційного інтелекту, описала різні моделі та теорії емоційного інтелекту, а також встановила зв'язок емоційного інтелекту з іншими психологічними конструктами (інтелект, особистість, мотивація). У цьому ж напрямку проводила власні дослідження і О. Мельничук (2015). В її дослідженні було проаналізовано емоційну складову професійної компетентності майбутніх соціальних працівників. Зокрема, було виявлено, що емоційний інтелект, емоційні бар'єри в комунікації, тип емоційної реакції та схильність до алекситимії мають суттєвий вплив на їхню професійну підготовку.

Дослідниця М. Продан (2012) на основі багатоаспектного аналізу феномену професійної дезадаптації у медичних сестер встановила, що емоційний інтелект є важливим фактором, який впливає на розвиток цього стану. Автор запропонувала модель, яка пояснює патогенез професійної дезадаптації через призму емоційного інтелекту та розробила систему психокорекційних і психопрофілактичних заходів, спрямованих на підвищення рівня емоційного інтелекту медичного персоналу.

Особливості розвитку емоційного інтелекту в процесі професійної підготовки неабияк цікавлять і зарубіжних науковців. Так, М. Monnier (2015) зауважила, що поняття «соціальні компетенції» та «емоційний інтелект», хоча і широко використовуються в контексті професійної підготовки, все ще не мають чіткого та єдиного визначення. Це призводить до труднощів у їхньому впровадженні в навчальні програми, зокрема, в Німеччині. Науковця закликає до більш чіткого та структурованого підходу до вивчення та застосування понять «соціальні компетенції» та «емоційний інтелект» в освіті. Це дозволить більш ефективно готувати фахівців, які зможуть успішно взаємодіяти в сучасному професійному середовищі, де вимоги до комунікативних навичок постійно зростають.

На думку L. Tremonte-Freydefont, M. Wenger та M. Fiori (2024) емоційний інтелект відіграє значну роль у досягненні успіхів в освіті, особливо в контексті професійно-технічної освіти. Результати їх дослідження засвідчили, що студенти з високим рівнем емоційного інтелекту, як у вигляді здібностей, так і рис особистості, мають кращі академічні результати. Загалом, це дослідження додає вагомих доказів до вже існуючих даних про важливість емоційного інтелекту для особистісного та професійного розвитку. Воно підкреслює, що розвиток емоційного інтелекту може бути ефективним інструментом для підвищення якості освіти і підготовки кваліфікованих фахівців.

M. Fiori, A. K. Vesely-Maillefer, M. N.Dit-Félix та C. Gillioz (2023) запропонували новий погляд на гіперчутливість, стверджуючи, що люди з високим емоційним інтелектом не просто чутливі до емоцій, а й вміють керувати цією чутливістю. Тобто, гіперчутливість в їхньому розумінні – це не просто підвищена чутливість до емоцій, а здатність ефективно використовувати цю чутливість для досягнення позитивних результатів. Тобто, гіперчутливість, яка в багатьох випадках може сприйматися як проблема, в контексті високого емоційного інтелекту стає ресурсом.

M.-Paz Celume, F. Zenasni (2024) підкреслюють важливість інтеграції знань про емоційний інтелект і емоційні навички в освітню практику. Це дозволить створити більш ефективну і гуманістичну систему освіти, яка готуватиме студентів до успішного життя в 21 столітті. Автори наголошують, що розвиток емоційного інтелекту сприяє кращій адаптації до змін, ефективній співпраці, інклюзивності та загальному благополуччю. Сучасна освіта повинна виходити за рамки традиційного навчання і фокусуватися на розвитку цілісної особистості, включаючи емоційний інтелект, емоційні навички та креативність. Такий підхід дозволить підготувати студентів до успішного життя в динамічному світі.

Окремі питання щодо розвитку емоційного інтелекту висвітлені в публікаціях L. Dacre Pool, P. Qualter (2012), A. Di Fabio, M. E. Kenny (2015), S. Dembitska, O. Kobiliansky (2019), O. Kuzmenko, S. Dembitska, S. Radul (2020), O. Kuzmenko, S. Dembitska (2021) та інших.

Мета статті – дослідити роль емоційного інтелекту у професійній діяльності медичних працівників, визначити його вплив на якість медичних послуг, професійну стійкість і ефективність роботи, а також обґрунтувати доцільність впровадження стратегій розвитку емоційної компетентності у підготовку та підтримку фахівців медичного профілю.

Виклад основного матеріалу. Зміст та особливості формування емоційного інтелекту для представників різних професійних груп цікавлять науковців, про що свідчить зростання кількості публікацій у цьому напрямку. Однак, вже є певні розходження між трактуваннями суті емоційного

інтелекту. У наукових публікаціях емоційний інтелект визначається як:

– здатність усвідомлювати та розуміти власні емоції, а також емоції інших людей, керувати ними та використовувати їх для адаптації до соціального середовища. Ця здатність включає в себе як інтраперсональні компоненти (усвідомлення власних емоцій, саморегуляція), так і міжперсональні компоненти (емпатія, соціальні навички) (Puffer, 2011).

– здатність людини усвідомлювати, розуміти, керувати своїми емоціями та емоціями інших людей, а також використовувати цей потенціал для досягнення життєвих цілей (Зарицька, 2010);

– комплекс психічних функцій, що забезпечують оперування емоційними станами та переживаннями. (Бреус, 2015);

– механізм адаптації до соціального середовища за допомогою розуміння та управління емоціями (Mayer, Salovey, Caruso, 2004).

Емоційний інтелект – це багатогранна здатність, фундаментом якої є здатність розуміти власні та чужі емоції. За К. Puffer, (2011) розуміння емоцій передбачає декілька послідовних етапів: розпізнавання емоції (визначення її наявності), ідентифікація (визначення конкретного виду емоції) та розуміння її причин і наслідків. Саме здатність до розуміння емоцій є першим критичним кроком на шляху розвитку емоційного інтелекту, який далі розширюється до навичок управління емоціями.

Для медичних працівників, які постійно стикаються з людським стражданням, здатність до емоційної регуляції є ключовою для збереження психологічної рівноваги та професійного довголіття. Нездатність ефективно керувати емоціями може призвести до виснаження та зниження професійної ефективності медичного працівника, що негативно впливає на якість надання медичної допомоги. Більш того, хронічний стрес, пов'язаний з неконтрольованими емоціями, може призвести до розвитку професійного вигорання, що загрожує їхньому здоров'ю та добробуту.

Аналіз публікацій та узагальнення власного практичного досвіду дає можливість виокремити ознаки емоційного здоров'я та нездоров'я медичних працівників (таблиця 1).

Таблиця 1 – Ознаки емоційного здоров'я та нездоров'я медичних працівників

<i>Ознаки</i>	Емоційне здоров'я	Емоційне нездоров'я
Сприйняття стресу	Сприймає стрес як виклик, здатний до адаптації.	Відчуває постійне перенапруження, вигорання.
Настрій	Переважає позитивний, оптимістичний погляд на життя.	Часті зміни настрою, дратівливість, апатія.
Взаємовідносини з колегами та пацієнтами	Будує міцні, довірливі відносини, проявляє емпатію.	Відчуження, конфліктність, проблеми в комунікації.
Самооцінка	Адекватна самооцінка, віра у власні сили.	Низька самооцінка, невпевненість у собі.
Здатність до релаксації	Вміє розслабитися, відновлювати сили.	Труднощі з відпочинком, безсоння.
Фізичне здоров'я	Загалом добрий фізичний стан, відсутність хронічних захворювань.	Часті соматичні скарги, пов'язані зі стресом.
Інтереси та хобі	Має різноманітні інтереси, займається улюбленою справою.	Відсутність інтересів, відчуття порожнечі.
Сприйняття себе	Цінує себе, свій внесок у роботу.	Відчуття виснаження, втрата сенсу життя.
Управління емоціями	Здатність ідентифікувати та виражати свої емоції конструктивним чином.	Труднощі з контролем емоцій, схильність до емоційних спалахів.

Сучасна медицина все більше орієнтується на інтегральний біопсихосоціальний підхід, що передбачає комплексне вивчення людини, включаючи психологічні аспекти. Особливо актуальним цей підхід є для професій, пов'язаних з підвищеним емоційним навантаженням, таких як медицина. Сучасні дослідження показують, що розвиток емоційного інтелекту сприяє:

– покращенню якості медичних послуг через ефективне спілкування з пацієнтами, що підвищує їхню довіру до медичного персоналу;

– зменшенню професійного вигорання, яке є поширеною проблемою серед фахівців медичного профілю через постійний вплив стресу та високе емоційне навантаження;

– підвищенню рівня командної роботи, що критично важливо в умовах багатопрофільного медичного середовища, де співпраця є необхідною для забезпечення комплексної допомоги пацієнтам;

– ефективнішому управлінню конфліктами між пацієнтами, колегами або в міжособистісних стосунках, що сприяє стабільній та комфортній робочій атмосфері.

Отже, можна стверджувати, що високий рівень емоційного інтелекту позитивно впливає на здатність будувати терапевтичний альянс, проявляти емпатію, ефективно працювати в команді, розвивати комунікативні навички, управляти стресом, а також удосконалювати організаційні й лідерські здібності. У контексті сучасних викликів медичної галузі зростає розуміння необхідності детального вивчення ролі емоційного інтелекту як складника професійної компетентності медичних працівників. Це виправдано тим, що розвиток компонентів емоційного інтелекту сприяє підвищенню ефективності діяльності медичного персоналу через покращення їхньої емоційно-комунікаційної компетентності, врівноваження психоемоційного стану, а також оптимізації професійної адаптації. Крім того, гармонійний розвиток емоційної сфери позитивно впливає на якість життя медичних працівників, що в свою чергу сприяє їхньому професійному й особистісному зростанню. Інвестуючи в розвиток емоційного інтелекту своїх співробітників, медичні установи можуть не тільки підвищити якість надання медичної допомоги, але й створити більш здорову та продуктивну робочу атмосферу. Варто зазначити, що емоційний інтелект є лише одним із багатьох факторів, які впливають на професійну успішність медичних працівників. Однак, його роль як важливого модулятора стресу та сприяння ефективній взаємодії з пацієнтами є безперечною.

Висновки та перспективи подальших наукових досліджень. Таким чином, сьогодні, коли медицина все більше звертає увагу на психологічний стан пацієнтів, зростає необхідність у вивченні психологічних аспектів роботи медичних працівників. Емоційний інтелект, як здатність розуміти свої та чужі емоції, є важливим компонентом професійної компетентності медика. Незважаючи на це, існує дефіцит досліджень, які б детально аналізували роль емоційного інтелекту в діяльності медичного персоналу. Заповнення цієї прогалини дозволить розробити ефективні програми підготовки та психологічної підтримки медичних працівників, що, в свою чергу, позитивно вплине на якість медичної допомоги.

Незважаючи на зростаючий інтерес до емоційного інтелекту, його роль у діяльності медичних працівників залишається недостатньо дослідженою. Проведення міждисциплінарних досліджень в цій галузі відкриває нові перспективи для розвитку медичної психології та покращення якості життя медичних працівників. Розуміння ролі емоційного інтелекту в діяльності медичних працівників дозволить розробити ефективні програми навчання та розвитку персоналу.

Подальші дослідження в цій галузі можуть бути спрямовані на розробку ефективних програм розвитку емоційного інтелекту для медичних працівників, а також на вивчення довгострокових наслідків таких програм для індивідуальної та організаційної ефективності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Celume, M.-P., & Zenasni, F. (2024). Emotional Competency in Education: Special Issue on Emotional Intelligence and Creativity. *Journal of Intelligence*, 12(6), 60. <https://doi.org/10.3390/jintelligence12060060>.
- Dacre Pool, L., & Qualter, P. (2012). Improving emotional intelligence and emotional self-efficacy through a teaching intervention for university students. *Learning and Individual Differences*, 22(3), 306–312. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2012.01.010>.
- Dembitska, S. V., & Kobiliansky, O. V. (2019). The organization of foreign students' independent study in the process of professional training. *Казак инновациялык гуманитарлык-зан университетинин хабаршысы*, 1 (41), 61–65.
- Di Fabio, A., & Kenny, M. E. (2015). The contributions of emotional intelligence and social support for adaptive career progress among Italian youth. *Journal of Career Development*, 42(1), 48–59. <https://doi.org/10.1177/0894845314533420>.
- Fiori, M., Vesely-Maillefer, A. K., Nicolet-Dit-Félix, M., & Gillioz, C. (2023). With Great Sensitivity Comes Great Management: How Emotional Hypersensitivity Can Be the Superpower of Emotional Intelligence. *Journal of Intelligence*, 11(10), 198. <https://doi.org/10.3390/jintelligence11100198>.
- Kuzmenko, O., & Dembitska, S. (2021). Using technology of open space as one of the innovative methods of active learning in the training of technical specialties. Collective monograph. New impetus for the advancement of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries: research matters: collective monograph. (201–215). Riga, Latvia: “Baltija Publishing”.
- Kuzmenko, O., Dembitska, S., & Radul, S. (2020). Implementation of STEM-education elements in the process of teaching professional subjects in technical institutions of higher education. Collective

- monograph. Modern approaches to knowledge management development. (85–95). Ljubljana, Slovenia.
- Mayer, J. D., Salovey, P. & Caruso, D. R. (2004). Emotional intelligence: Theory, findings, and implications. *Psychological Inquiry*, 15(3), 197–215.
- Monnier, M. (2015). Difficulties in Defining Social-Emotional Intelligence, Competences and Skills - a Theoretical Analysis and Structural Suggestion. *International Journal for Research in Vocational Education and Training*, 2(1), 59–84. <https://doi.org/10.13152/IJRVET.2.1.4>.
- Puffer, K. A. (2011). Emotional intelligence as a salient predictor for collegians' career decision making. *Journal of Career Assessment*, 19(2), 130–150.
- Tremonte-Freydefont, L., Wenger, M., & Fiori, M. (2024). Emotional Intelligence and Success in Initial Vocational Education and Training: A Study Among Healthcare Assistants and Social Care Workers. *International Journal for Research in Vocational Education and Training*, 11(2), 146–170. <https://doi.org/10.13152/IJRVET.11.2.1>.
- Бреус, Ю. В. (2015). *Емоційний інтелект як чинник професійного становлення майбутніх фахівців соціально-економічних професій у вищих навчальних закладах*: автореф. дис. ... канд. психол. наук: 19.00.07. Київ: Київський столичний університет імені Бориса Грінченка.
- Дембіцька, С. В., & Баранецька, О. С. (2022). Вдосконалення STEM-навчання у ЗВО технічного профілю на основі теорії множинного інтелекту. *Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії*: зб. матеріалів IV Всеукр. відкр. наук.-практ. онлайн-форуму, Київ, 27 жовт. 2022 р. (475-476). Київ: Національний центр «Мала академія наук України».
- Зарицька, В. В. (2010). Теоретико-методологічні основи розвитку емоційного інтелекту у контексті професійної підготовки: монографія. Запоріжжя: КПУ.
- Мельничук, О. Б. (2015). Емоційна складова професійного інтелекту майбутніх фахівців соціальної сфери. *Scientific Journal «ScienceRise»*, 11/1(16), 74-81. DOI: 10.15587/2313-8416.2015.54036.
- Похилюк, А. В. (2020). Роль емоційного інтелекту в професійній діяльності працівників ресторанного бізнесу. Матеріали ІХ Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів. *Актуальні задачі сучасних технологій*. (190-191). Тернопіль, 25-26 листопада 2020.
- Продан, М. І. (2012). *Психокорекція і психопрофілактика професійної дезадаптації середнього медичного персоналу, які працюють з хворими на туберкульоз*: дис. ... канд. мед. наук: 19.00.04. Харків: Харківська медична академія післядипломної освіти.

REFERENCES

- Breus, Yu. V. (2015). *Emotsiynyi intelekt yak chynnyk profesiynoho stanovlennia maibutnix fakhivtsiv sotsionomichnykh profesii u vyshchyykh navchalnykh zakladakh* [Emotional intelligence as a factor in the professional development of future specialists in socio-economic professions in higher educational institutions]: avtoref. dys. ... kand. psykhol. nauk: 19.00.07. Kyiv: Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University. [in Ukrainian].
- Celume, M.-P., & Zenasni, F. (2024). Emotional Competency in Education: Special Issue on Emotional Intelligence and Creativity. *Journal of Intelligence*, 12(6), 60. <https://doi.org/10.3390/jintelligence12060060>. [in English].
- Dacre Pool, L., & Qualter, P. (2012). Improving emotional intelligence and emotional self-efficacy through a teaching intervention for university students. *Learning and Individual Differences*, 22(3), 306–312. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2012.01.010>. [in English].
- Dembitska, S. V., & Baranetska, O. S. (2022). Vdoskonalennia STEM-navchannia u ZVO tekhnichnoho profilu na osnovi teorii mnozhynnoho intelektu [Improving STEM education in technical higher education institutions based on the theory of multiple intelligences]. *Innovatsiini transformatsii v suchasniy osviti: vyklyky, realii, stratehii*: zb. materialiv IV Vseukr. vidkr. nauk.-prakt. onlain-forumu, Kyiv, 27 zhovt. 2022 r. (475-476). Kyiv: Natsionalnyi tsentr «Mala akademiia nauk Ukrainy». [in Ukrainian].
- Dembitska, S. V., & Kobiliansky, O. V. (2019). The organization of foreign students' independent study in the process of professional training. *Казак інноваційна гуманітарна наука-за науковий журнал*, 1 (41), 61–65. [in English].
- Di Fabio, A., & Kenny, M. E. (2015). The contributions of emotional intelligence and social support for adaptive career progress among Italian youth. *Journal of Career Development*, 42(1), 48–59. <https://doi.org/10.1177/0894845314533420> [in English].
- Fiori, M., Vesely-Maillefer, A. K., Nicolet-Dit-Félix, M., & Gillioz, C. (2023). With Great Sensitivity Comes Great Management: How Emotional Hypersensitivity Can Be the Superpower of Emotional

- Intelligence. *Journal of Intelligence*, 11(10), 198. <https://doi.org/10.3390/jintelligence11100198>. [in English].
- Kuzmenko, O., & Dembitska, S. (2021). Using technology of open space as one of the innovative methods of active learning in the training of technical specialities. Collective monograph. New impetus for the advancement of pedagogical and psychological sciences in Ukraine and EU countries: research matters: collective monograph. (201–215). Riga, Latvia: “Baltija Publishing”. [in English].
- Kuzmenko, O., Dembitska, S., & Radul, S. (2020). Implementation of STEM-education elements in the process of teaching professional subjects in technical institutions of higher education. Collective monograph. Modern approaches to knowledge management development. (85–95). Ljubljana, Slovenia. [in English].
- Mayer, J. D., Salovey, P. & Caruso, D. R. (2004). Emotional intelligence: Theory, findings, and implications. *Psychological Inquiry*, 15(3), 197–215. [in English].
- Melnychuk, O. B. (2015). Emotsiina skladova profesiinoho intelektu maibutnikh fakhivtsiv sotsialnoi sfery [The emotional component of professional intelligence of future specialists in the social sphere]. *Scientific Journal «ScienceRise»*, 11/1(16), 74-81. DOI: 10.15587/2313-8416.2015.54036. [in Ukrainian].
- Pokhyliuk, A. V. (2020). Rol emotsiinoho intelektu v profesiinii diialnosti pratsivnykiv restorannoho biznesu [The role of emotional intelligence in the professional activities of restaurant business employees]. Materialy IX Mizhnarodnoi naukovo-tekhnichnoi konferentsii molodykh uchenykh ta studentiv. Aktualni zadachi suchasnykh tekhnolohii. Ternopil 25-26 lystopada 2020. S.190-191. [in Ukrainian].
- Prodan, M. I. (2012). *Psykhokorektsiia i psykhoprofilaktyka profesiinoi dezadaptatsii serednoho medychnoho personalu, iaki pratsuiut z khvorymy na tuberkuloz* [Psychocorrection and psychoprophylaxis of professional maladaptation of medical personnel working with tuberculosis patients]: dys. ... kand. med. nauk: 19.00.04. Kharkiv: Kharkivska medychna akademiia pisladyplomnoi osvity. [in Ukrainian].
- Monnier, M. (2015). Difficulties in Defining Social-Emotional Intelligence, Competences and Skills - a Theoretical Analysis and Structural Suggestion. *International Journal for Research in Vocational Education and Training*, 2(1), 59–84. <https://doi.org/10.13152/IJRVET.2.1.4>. [in English].
- Puffer, K. A. (2011). Emotional intelligence as a salient predictor for collegians’ career decision making. *Journal of Career Assessment*, 19(2), 130–150. [in English].
- Tremonte-Freydefont, L., Wenger, M., & Fiori, M. (2024). Emotional Intelligence and Success in Initial Vocational Education and Training: A Study Among Healthcare Assistants and Social Care Workers. *International Journal for Research in Vocational Education and Training*, 11(2), 146–170. <https://doi.org/10.13152/IJRVET.11.2.1>. [in English].
- Zarytska, V. V. (2010). Teoretyko-metodolohichni osnovy rozvytku emotsiinoho intelektu u konteksti profesiinoi pidhotovky [Theoretical and methodological foundations of the development of emotional intelligence in the context of professional training]: monohrafiia. Zaporizhzhia: KPU. [in Ukrainian].

Євгеній Кулібаба – аспірант кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: zhenya.kulibaba@gmail.com.

Олександр Кобиланський – д. пед. н., професор, завідувач кафедри безпеки життєдіяльності та педагогіки безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

THE ROLE OF EMOTIONAL INTELLIGENCE IN THE PROFESSIONAL ACTIVITY OF MEDICAL PROFESSIONALS

Yevgeny Kulibaba – Postgraduate Student, Department of Life Safety and Safety Pedagogy, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: zhenya.kulibaba@gmail.com.

Oleksandr Kobylanskiy – Doctor Sc. (Pedagogical), Professor, Head of the Department of Life Safety and Safety Pedagogy, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: akobilanskiy@gmail.com.

The article discusses the role of emotional intelligence in the professional activities of medical professionals, in particular, its impact on the effectiveness of interaction with patients, teamwork and the ability to manage stress. In modern conditions, when the profession of a healthcare professional is accompanied by a

high emotional load, the development of emotional intelligence becomes an important tool for maintaining psycho-emotional balance and ensuring high quality of medical services.

The importance of emotional intelligence is manifested in the ability of professionals to recognise, understand and manage their own emotions, as well as to respond empathetically to the emotions of patients and colleagues. This helps to strengthen the therapeutic alliance, improve communication, resolve conflicts, and create a harmonious environment for treatment. Particular attention is paid to reducing the risk of professional burnout, which is an urgent problem for healthcare professionals due to high levels of stress.

Attention is focused on the need to integrate elements of emotional intelligence development into the curricula of medical schools and postgraduate courses. This will increase the professional competence of physicians, improve their quality of life and increase their efficiency. The importance of further research in this area is substantiated, which will facilitate the implementation of strategies for the development of emotional intelligence in the healthcare system. Prospects for further research will be aimed at developing effective emotional intelligence development programmes for healthcare professionals, as well as at studying the long-term effects of such programmes on individual and organisational performance.

Keywords: emotional intelligence, medical staff, professional activity, communication skills, emotional competence, professional burnout, stress management, therapeutic alliance, interpersonal interaction, psycho-emotional resilience.

Дата надходження статті до редакції: 17 червня 2024 р.